

de selv værdsætter deres Bygninger og Inventar til, men fra den højtærede Ministers Side er der ikke fremkommet noget som helst i Retning af Tilkendegivelse af, om han kan slutte sig dertil eller ikke. Der er endvidere her Tale om 23—24 Skoler, som vil over, medens Staten jo kun skal overtage efter Forholdet $\frac{2}{5}$ af det Elevantal, der gaar i de højere Skoler i det samlede Stor-København. Jeg synes ogsaa, at det kunde være ønskeligt at vide, om den højtærede Minister tænker sig Muligheden af at imødekomme Ønskerne paa en saadan Maade, at Staten faar et forholdsvis stort Antal af de mindre Skoler, thi det vil jo fordyre den hele Ordning, eller om den skal have Lov til at tage først og bestemme, hvilke Skoler den vil have, inden Kommunen træffer sin Afgørelse.

Det glædede mig, at den højtærede Minister dog ikke mente, at Beløbet 300,000 Kr. til overhovedet at skabe nogenlunde taalelige Vilkaar i Overgangstiden for den højere Skoles Lærere kunde fastholdes. Ministeren henviste ogsaa nu til, at han kunde tænke sig en Del af disse Penge anvendt til Materiel. Naturligvis skal Materiel og Undervisningsmidler holdes oppe, og dertil maa Skolerne muligvis støttes, men naar der kun er Tale om en saa kort Tid som den Overgangsperiode, der her bliver fornøden, saa synes det mig ikke, at det er en Post paa Regnskabet, som der er Grund til at fæstne sig i videre Grad ved.

Til disse Bemærkninger skal jeg indskrænke mig, idet jeg endnu en Gang skal gentage, at mit Parti er villigt til at underkaste det foreliggende Lovforslag en baade omhyggelig og velvillig Prøvelse, og vi vil endnu en Gang tilsige vor Bistand til at naa til en endelig Ordning af denne Sag i den Tid, der dertil er levnet dette høje Ting. Men vi tror vedvarende, at skal dette lykkes, maa man anlægge en noget anden Betragtning, end Tilfældet hidtil har været fra Flertalspartiernes Side i det høje Folketing, og at man ogsaa i noget mindre Grad bør køre frem med den Tvangssituation, som man nu mener at kunne bruge som Murbrækker for Gennemførelsen af dette Lovforslag uden at ville høre andre Tanker om denne Sags endelige Løsning og uden i nogen Maade at ville optage en Forhandling om Ændringer i dette Lovforslag, som i højere Grad end de, der hidtil har kunnet vinde Øre i det høje Folketing, imødekommer Ønsker, der findes indenfor andre Partier.

Godskesen: Den højtærede Minister bebrejdede mig, at jeg havde intet lært og

intet glemt. Man skulde tro, at jeg efter 20 Aars Landflygtighed nu var vendt tilbage her til Landet, og havde det været Tilfældet, var det naturligvis en meget alvorlig Bebrejdelse, der laa i den højtærede Ministers Ord. Men i Virkeligheden betyder det kun, at jeg nu i dette Øjeblik staar i det væsentlige paa det samme Standpunkt, som jeg mente at maatte stille mig paa for 3 Maaneder siden efter paa det nøjeste at have gennemstuderet og gennemtænkt den hele Sag. Under disse Omstændigheder mener jeg at kunne tage mig den højtærede Ministers Bebrejdelse ret let.

Den højtærede Minister spurgte mig saa, om jeg ikke vidste, at der var noget, som hed Eksamen, om jeg ikke vidste, at der var noget, der hed Optagelses- og Oprykningsprøver. Jo, det ved jeg meget godt, men min Erfaring er, baade fra min egen Tid og fra mine Børns Tid, at disse Prøver er saa overordentlig lemfældige, at mange Børn kan slæbe sig igennem den højere Skole eller i alt Fald en meget stor Del af den højere Skole, skønt i Virkeligheden hverken deres Evner eller deres særlige Anlæg peger henimod den højere Undervisning, skønt de i Virkeligheden savner de Betingelser, som maa kræves, for, at de kan modtage og fordøje denne Undervisning, saaledes at den bliver befrugtende for dem og bliver til Gavn for deres Fremtid. Saaledes er Forholdet, og dermed maa jeg naturligvis regne. Og er Forholdet saaledes, finder jeg fremdeles, at det ikke er rigtigt, at man søger at trække Børn, som i Virkeligheden ikke kan bære den højere Undervisning, til de højere Skoler ved Hjælp af den frie Undervisning.

Den højtærede Minister sagde saa: Ja, men Børn af velhavende Forældre kan jo gaa Skolen igennem, selv om de er ringe, og den højtærede Minister sagde, hvad der undrede mig at høre: Den ærede Ordfører — dermed mente han mig — siger, at det gør ingenting. Jeg maa protestere derimod, jeg har slet ikke talt om dette Spørgsmaal, og jeg har hverken sagt eller ment, at det gjorde ingenting. Jeg mener, at det gør overmaade meget, jeg mener, at det i sig selv er meget uheldigt, at Børn, som aldeles ikke er egnede for den højere Undervisning, alligevel slipper Skolen igennem, fordi deres Forældre kan betale for dem, og fordi deres Forældre maaske udenfor Skolen kan engagere private Lærere, som mader dem hver Dag, saaledes at de trods deres ringe Evner og Betingelser kan fyldestgøre de nødvendige Fordringer. Jeg mener, at det er overmaade uheldigt, men den Omstændig-